

Skålgropar på Flaskeberget

Arkeologisk utredning
Skövde 2:4
Kullings-Skövde socken, Vårgårda kommun
Nora Hansson
Västarvet kulturmiljö
Arkeologisk rapport 2019:54

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
VÄSTARVET

Skålgropar på Flaskeberget

Arkeologisk utredning
Skövde 2:4
Kullings-Skövde socken, Vårgårda kommun
Nora Hansson
Västarvet kulturmiljö
Arkeologisk rapport 2019:54

Författare Nora Hansson

Grafisk form, layout och teknisk redigering Gabriella Kalmar

Omslagsbild Arbetsbild. Foto Mats Hellgren.

förvaltningen för kulturutveckling

Vänerparken 13

462 35 Vänersborg

tel. 010-441 42 00

www.vastarvet.se

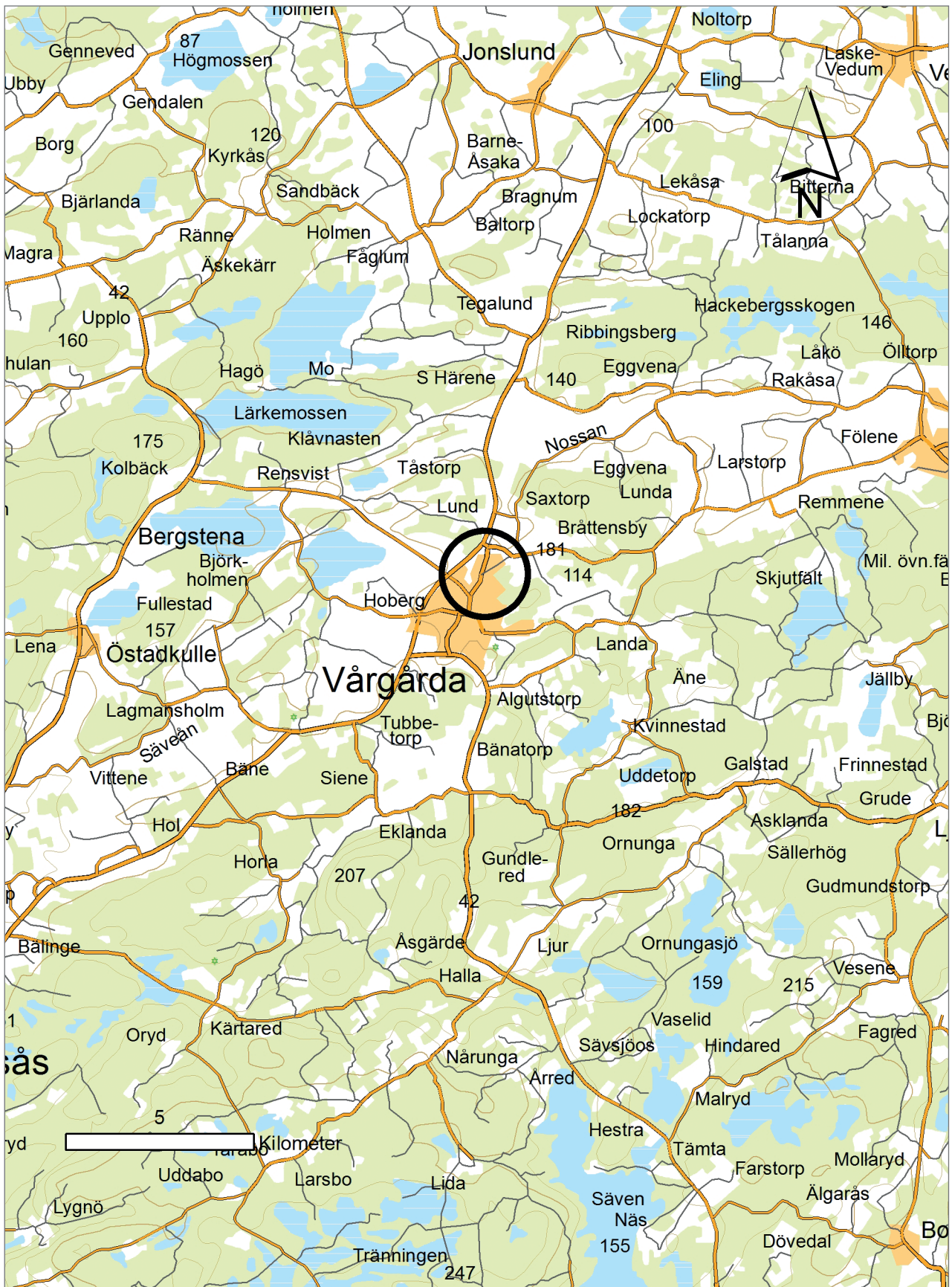
Innehåll

Inledning och bakgrund.....	6
Landskap och fornlämningsmiljö.....	6
Syfte och metod.....	6
Resultat.....	6
Slutsats och förslag till vidare åtgärder.....	6
Litteratur.....	9
Otryckta källor.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter.....	10
Bilagor.....	11

Figur 1. Karta över Västra Götalands län med utredningsområdet markerat.

Figur 2. Översiktskarta i skala 1:150 000 med utredningsområdet inringat.

Figur 3. Bild från undersökningsområdet. Foto Johanna Lega

Inledning och bakgrund

Den 14 och 28 mars 2019 utförde Västarvet kulturmiljö en arkeologisk utredning inom fastigheten Skövde 2:4 i Kullings-Skövde socken, Vårgårda kommun. Utredningen ägde rum med anledning av en detaljplan för bostäder som Vårgårda kommun planerar att upprätta inom fastigheten Skövde 2:4.

Landskap och fornlämningsmiljö

Inom en 500 meters radie från utredningsområdet finns en järnåldersboplats (LI959:3250) undersökt av Västarvet kulturmiljö (Hellgren 2016), förhistorisk/medeltida husgrund (LI960:6543), grav markerad med rest sten (LI965:5048) samt ett vägmärke (LI965:4465). Fornlämningar direkt angränsande till utredningsområdet utgörs av en boplats (LI960:6533), gravar i form av resta stenar (LI965:4509, LI965:5051 och LI965:5052), en hög som är delvis skadad (LI965:4489) samt en hällristningslokal (LI965:4466).

Hällristningslokalen (LI965:4466) utgörs av totalt 20 skålgropar/älvkvarnar med en storlek mellan 3–15 centimeter i diameter med djup på 0,5–8 centimeter på en svagt sluttande häll. Kring den största skålgropen (15 centimeter bred och 8 centimeter djup) löper en ring av tio mindre skålgropar (3–5 centimeter i diameter och 0,5 centimeter djup).

Syfte och metod

Syftet med utredningen var att fastställa och dokumentera eventuella fornlämningar och avgränsa dessa. Utredningen genomfördes genom okulär besiktning samt grävning av sökschakt inom utredningsområdet med hjälp av grävmaskin utrustad med planskopa. Samtliga anläggningar och schakt mättes in digitalt med GPS med RTK-korrektion och efterbearbetades i programvaran ArcGIS.

Resultat

Inom utredningsområdet grävdes totalt tjugo schakt med varierande längd från 2 till 12 meter och bredd på 1,4 meter. Inget av arkeologiskt intresse framkom. Alvmaterialet bestod till största delen av berg eller silt (bilaga 1).

Hällristningslokalen med skålgropar (LI965:4466) mättes in på nytt då den tidigare placeringen av fornlämningen inte överensstämde men den faktiska positionen. Den exakta positionen låg 16 meter längre söderut, i den nordvästra kanten av planområdet.

Slutsats och förslag till vidare åtgärder

Inga fornlämningar kunde konstateras vid den arkeologiska utredningen. Vid händelse av fortsatt exploatering i

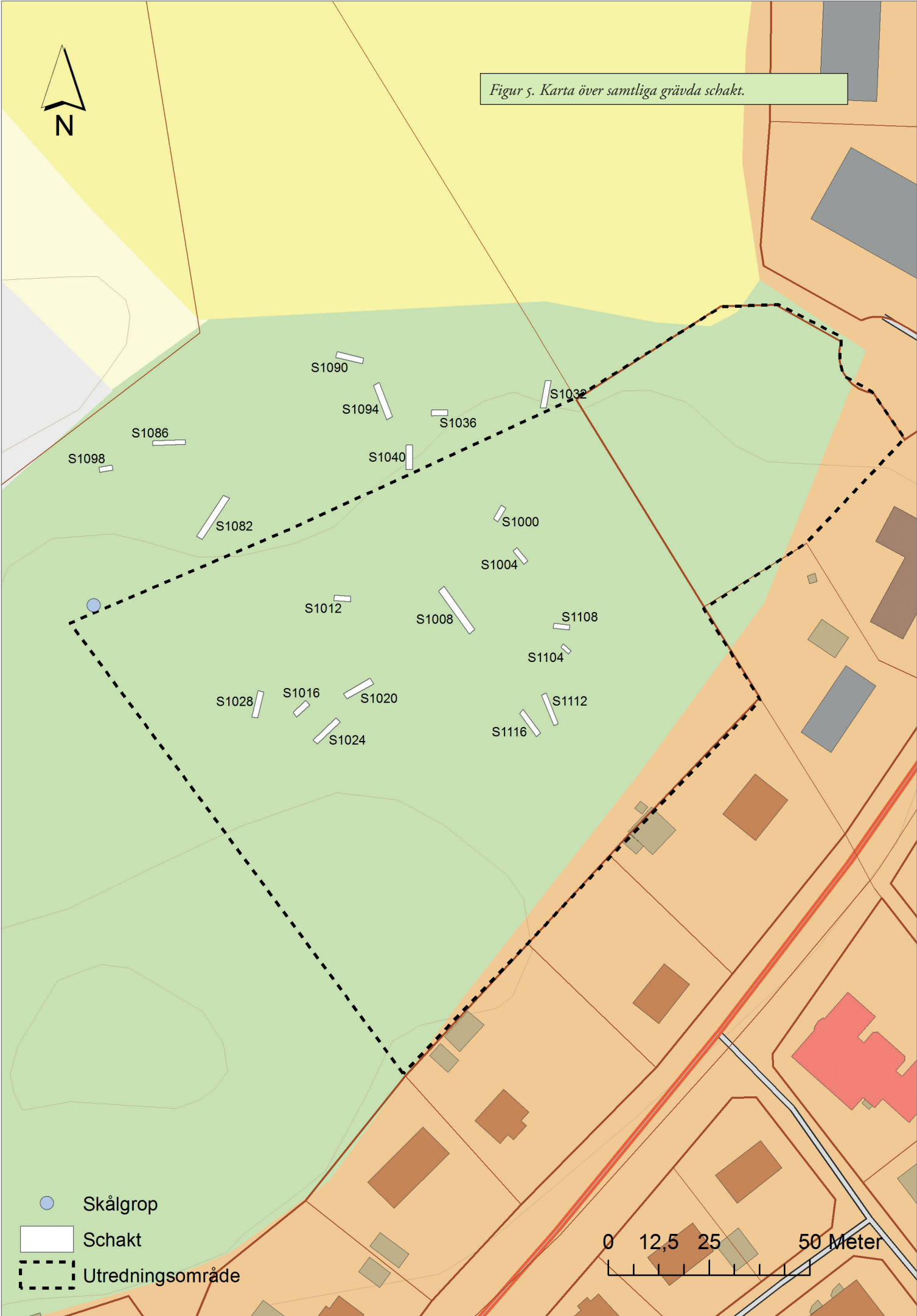

Figur 4. Karta över undersökningsområdet med angränsande fornlämningar.

- Fornlämning
- Fornlämning
- Skålgrop
- Utredningsområde

0 60 120 240 Meter

Figur 5. Karta över samtliga grävda schakt.

Figur 6. Hällristningslokalen L1965:4466 med skålgropen synlig, markerad med pil.

närheten av skålgropslokalen anser Västarvet kulturmiljö att ytterligare arkeologiska insatser i form av förundersökning är nödvändiga. Skålgropslokalen är tydlig och av intresse för allmänheten. Förslagsvis skulle ett grönområde kunna placeras i anslutning till fornlämningen.

Litteratur

Hellgren, M. 2016. Efterundersökning av nypptäckt fornlämning vid Vårgårda Hus. *Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum. Rapport 2016:9*

Otryckta källor

FMIS, Riksantikvarieämbetet digitala fornminnesinformationssystem

Lantmäteriers digitala fastighetskarta

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	431-5757-2019
Västarvet dnr:	2019-00128
Västarvet pnr:	13737
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Värgårda
Socken:	Kullings-Skövde
Fastighet:	Skövde 2:4
Läge:	N 6435254, E 370685
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Uppdragsgivare:	Värgårda kommun
Ansvarig institution:	Västarvet Kulturmiljö
Projektledare:	Johanna Lega
Fältpersonal:	Mats Hellgren och Johanna Lega
Fältarbetstid:	2019-03-14 – 2019-03-15
Fälttimmar:	24
Fynd:	Inga fynd omhändertogs
Arkiv:	Handlingar arkiveras digitalt och finns tillgängliga hos Västarvet
Rapporten finns tillgänglig på:	https://app.raa.se/oppdata/forndok

Bilagor

Bilaga 1. Schaktsbeskrivningar

ID	Längd × Bredd, m	Matjordsdjup, m	Alvmaterial	Kommentar
S1000	3×1,4	0,26	Berg, Silt	
S1004	4×1,4	0,28	Silt	
S1008	12×1,4	0,3	Berg, Silt	
S1012	3×1,4	0,3	Berg, Silt	
S1016	4×1,4	0,3	Berg, Silt	
S1020	7×1,4	0,28	Silt	
S1024	7×1,4	0,28	Silt	
S1028	4×1,4	0,2	Berg	
S1032	5×1,4	0,26	Berg, Silt	
S1036	5×1,4	0,3	Berg, Silt	
S1040	5×1,4	0,3	Silt	
S1082	13×1,4	0,24	Silt	Enstaka mindre stenar
S1086	11×1,4	0,32	Silt	Recent dike
S1090	5×1,4	0,3	Berg, Silt	
S1094	7×1,4	0,3	Berg, Sand, Silt	
S1098	2×1,4	0,28	Silt	Schaktet vattenfylls
S1104	5×1,4	0,28	Silt	
S1108	4×1,4	0,3	Silt	
S1112	3×1,4	0,28	Silt	Schaktet vattenfylls snabbt
S1116	8×1,4	0,3	Sand, Silt	

